

โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดมุกดาหาร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมุกดาหาร

๑. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มีกรอบแนวคิด ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และมีรายได้ที่ดีขึ้น รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ และพันธกิจกระทรวงมหาดไทย ข้อ ๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนภารกิจอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ ให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีแนวทางการจัดทำ ๓ แนวทาง ได้แก่ ๑) พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับสวัสดิการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สร้างโอกาสในอาชีพและการจ้างงาน ๒) พัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านกระบวนการประชาม การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชน สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น ๓) การปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรทั้งระบบ ควบคุมการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร และส่งเสริมการตลาดสมัยใหม่ ดังนั้น โอกาสในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนตามแนวทางดังกล่าว จำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านกระบวนการประชาม ให้ชุมชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชน ด้วยการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น

รัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นสร้างรายได้และความเจริญความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจโดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๔ ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับประเทศ คือ คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอน.ตผ.) เป็นผู้ขับเคลื่อน และมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ส่งเสริมการดำเนินงาน OTOP จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๑๖ ปี โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ สนับสนุนส่งเสริมยกระดับผลิตภัณฑ์ และพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อให้ขายได้ มุ่งปรับตัวสู่การค้าแบบสากล ทำให้ผลิตภัณฑ์ของคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถแข่งขันได้ ต้องออกไปขายสินค้าตามท้องตลาด ไม่มีความสุข รายได้ไปตกอยู่กับผู้ประกอบการคนเดียว หรือบางกลุ่มเล็ก ไม่กระจายถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก ไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร กอปรกับ รายได้จากท่องเที่ยวที่เป็นกระแสหลักของประเทศ ส่วนใหญ่ตกไปอยู่ในกลุ่มทุนเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ห้างร้านใหญ่ๆ กรุ๊ปทัวร์ ไม่ลงไปถึงฐานรากเช่นเดียวกัน

ดังนั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนผ่านยุคการผลิตด้านขายสินค้า OTOP ออกจากชุมชนสู่การสร้างรายได้ตามความต้องการ (Demand Driven Local Economy) โดยการขายสินค้าอยู่ในชุมชน ที่มาจากการท่องเที่ยว โดยใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้ ทั้งนี้ครอบครัวและลูกหลานยังอยู่ร่วมกัน ไม่ต้องแข่งขันนำผลิตภัณฑ์ออกไปขายนอกชุมชน เป็นชุมชนท่องเที่ยว ที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี ชวนกันคิด ชวนกันทำผลิตภัณฑ์และบริการ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวระดับชุมชน ที่มีเสน่ห์ดึงดูด และมีคุณค่า

เพียงพอให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนและใช้จ่ายเงินในทุกกิจกรรมของชุมชน ซึ่งรายได้จะกระจายอยู่กับคนในชุมชน ทุกคนมีความสุข เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (Strength with in) และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (Local Economy) อย่างแท้จริง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เกิดรายได้กับชุมชน โดยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง

๒.๒ เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางในการท่องเที่ยว (กระแสหลัก เมืองรอง ชุมชน) ให้มีความโดดเด่นมีความพร้อมบนอัตลักษณ์ของชุมชนท่องเที่ยว

๒.๓ เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากร ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ และสามารถนำมาต่อยอดในการบริหารจัดการชุมชนได้อย่างเหมาะสม

๒.๔ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

๓. เป้าหมาย

หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๒๐ หมู่บ้าน ตามบัญชีรายชื่อแนบ

๔. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดมุกดาหาร มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ๕ กิจกรรม และมีกิจกรรมย่อย ดังนี้

๔.๑ กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ ฝึกอบรมแกนนำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจดำเนินการ ๑ วัน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ แกนนำหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ๒๐ หมู่บ้านๆ ละ ๙ คน จำนวน ๑๘๐ คน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ๗ อำเภอๆละ ๒ คน จำนวน ๑๔ คน และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน ๖ คน รวม ๒๐๐ คน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดฝึกอบรมสร้างการมีส่วนร่วมในพื้นที่เพื่อสร้างแกนนำชุมชนในการขับเคลื่อนหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังนี้

๑) สร้างการมีส่วนร่วมและเรียนรู้การดำเนินงานโครงการ ดำเนินการ ๑ วัน มีเนื้อหาประกอบด้วย

- แนวทางและกระบวนการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- กระบวนการรวบรวมอัตลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
- การบริหารจัดการทุนชุมชน
- เครื่องมือการวิเคราะห์และวางแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- การค้นหาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นและสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นภูมิปัญญาที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชุมชน/ท้องถิ่น

ท้องถิ่น

- เนื้อหาอื่นๆตามความเหมาะสม

๒) สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมในชุมชน/หมู่บ้านท่องเที่ยวและวิเคราะห์เชื่อมโยงอัตลักษณ์หมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน ดำเนินการ ๕ วัน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP และผู้นำกลุ่มองค์กร ๒๐ หมู่บ้านๆละ ๓๐ คน จำนวน ๖๐๐ คน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวบรวมเชื่อมโยงอัตลักษณ์ และสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ดังนี้

๑) สร้างการมีส่วนร่วมและเรียนรู้การดำเนินงาน ดำเนินการ ๓ วัน มีเนื้อหาประกอบด้วย

- แนวทางและกระบวนการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- การพัฒนาและสร้างความพร้อมของสถานที่ และภูมิทัศน์ที่เป็นอัตลักษณ์ชุมชน ค้นหาและวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน ทุนชุมชน เส้นที่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและวิถีชีวิต การประเมินหมู่บ้านตามเกณฑ์กระทรวงมหาดไทย

- กระบวนการรวบรวมอัตลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
- การบริหารจัดการข้อมูลหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สินค้าภูมิปัญญาที่เป็นอัตลักษณ์ให้สามารถพัฒนาเป็นสินค้าที่โดดเด่นของ

ชุมชน

- การออกแบบกิจกรรมหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- เนื้อหาอื่นๆตามความเหมาะสม

๒) ศึกษาดูงานเพื่อจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ดำเนินการ ๒ วัน

๓) สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๓ พัฒนาปราชญ์ชุมชนและเยาวชน OTOP สู่การเป็นนักร้องเรื่องชุมชน ดำเนินการ ๓ วัน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ปราชญ์ชุมชนและเยาวชน OTOP ๒๐ หมู่บ้านๆละ ๒๐ คน จำนวน ๔๐๐ คน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาปราชญ์ชุมชนและเยาวชน OTOP สู่การเป็นนักร้องเรื่องชุมชนโดยมีขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

๑) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดำเนินการ ๑ วัน

- เรียนรู้รากเหง้า วิถีชีวิต อัตลักษณ์ จุดเด่น จุดขายของชุมชน
- การสร้างเรื่องราวชุมชน (story)
- เนื้อหาอื่นๆตามความเหมาะสม

๒) การฝึกทักษะปราชญ์ชุมชนและเยาวชน OTOP สู่การเป็นนักร้องเรื่องชุมชน ดำเนินการ ๒ วัน

- ฝึกทักษะนักร้อง และฝึกการถ่ายทอดเพื่อใช้ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว
- ฝึกทักษะพัฒนาภาษา (พื้นถิ่น/สากล) สำหรับนักร้องเพื่อใช้ในการต้อนรับนักท่องเที่ยว
- เนื้อหาอื่นๆตามความเหมาะสม

๓) สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๔ ติดตามสนับสนุนและประเมินผลการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑) จังหวัดแต่งตั้งและมอบหมายคณะทำงานขับเคลื่อนหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ประสานความร่วมมือจากคณะทำงานขับเคลื่อนหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับหมู่บ้าน เพื่อติดตามความก้าวหน้าและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๒) คณะทำงานขับเคลื่อนหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จัดทำแผนปฏิบัติการติดตามการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยติดตามการดำเนินงานในหมู่บ้านเป้าหมายทั้งก่อนระหว่าง และหลังการดำเนินงาน

๓) สรุปประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้จังหวัดและกรมการพัฒนาชุมชนทราบตามห้วงเวลาที่กำหนด

๔.๒ กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก

กิจกรรมย่อยที่ ๒.๑ ปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมชุมชนหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ชุมชนในการออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชนในบริบททางสังคมที่หลากหลาย เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม และปลอดภัย

โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร/เอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยดำเนินการออกแบบการจัดกิจกรรมให้มีการนำอัตลักษณ์ความโดดเด่นของหมู่บ้าน ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลของพื้นที่ สภาพปัญหา ทิศทางธรรมชาติ อัตลักษณ์ และจุดแข็งของหมู่บ้าน เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบปรับปรุงและพัฒนาภูมิทัศน์ของหมู่บ้าน จัดทำเวทีประชาคมการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบไปด้วย ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมพิจารณาข้อมูลและวางแผนการออกแบบปรับปรุงพัฒนาภูมิทัศน์ร่วมกัน จัดทำแนวคิดในการวางผัง (Concept Design) และการเขียนภาพทัศนียภาพ (Perspective) ในการพัฒนาภูมิทัศน์

หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และดำเนินกิจกรรมตามความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย และให้สอดคล้องกับการนำเสนออัตลักษณ์ที่โดดเด่นของหมู่บ้านโดยดำเนินการใช้จ่ายในลักษณะของงบดำเนินงาน เช่น

- ออกแบบงานภูมิทัศน์ จัดสวน ปลูกต้นไม้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของหมู่บ้าน
- การประดับต้นไม้ที่เป็นดอกไม้ ไม้ประดับ ไม้พุ่ม ให้สวยงามเพื่อจัดทำเป็นจุดถ่ายภาพเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

- การจัดทำข้อมูลเส้นทางเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน เช่น การจัดทำป้ายบอกทาง ป้ายเล่าเรื่อง แผนที่เส้นทางเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ป้ายแสดงข้อมูลกิจกรรมที่ดำเนินการของหมู่บ้าน

- การจัดระเบียบสภาพแวดล้อมชุมชนให้มีความสะอาด สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น การจัดทำป้ายบ้านเลขที่ครัวเรือน การจัดหาและจัดวางถังขยะในพื้นที่ของครัวเรือนและภายในหมู่บ้านให้เหมาะสม การทำความสะอาดถนนสายหลัก-สายรองภายในหมู่บ้านและเส้นทางเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดทำรั้วกินได้ รั้วพุดได้ ฯลฯ

สรุปประเมินผลและรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้จังหวัดและกรมการพัฒนาชุมชนทราบตามห้วงเวลาที่กำหนด

๔.๓ กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

กิจกรรมย่อยที่ ๓.๑ ฝึกอบรมและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานอาหารพื้นถิ่น

เป้าหมาย แกนนำหมู่บ้าน กลุ่มสตรีแม่บ้าน หรือผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาหารพื้นถิ่นในหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน ๒๐ หมู่บ้านๆละ ๑๐ คน รวมทั้งสิ้น ๒๐๐ คน ค้นหาอัตลักษณ์เฉพาะด้านอาหารพื้นถิ่นรสไทยแท้ที่มีความเป็นอัตลักษณ์โดดเด่น มีมาตรฐาน สะอาด ปลอดภัยไว้สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยว จำนวน หมู่บ้านละ ๑ สำหรับ ๕ เมนู รวม ๒๐ สำหรับ ๑๐๐ เมนู

โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กรเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาอาหารให้มีมาตรฐาน ได้คุณภาพ สะอาด และปลอดภัย โดยดำเนินการ คัดเลือกเมนูอาหารพื้นถิ่น (OTOP รสไทยแท้) อบรมให้ความรู้ มาตรฐานการปรุง การจัดสำรับ ความสะอาด ปลอดภัย การคิดคำนวณต้นทุน และอบรมการเป็นวิทยากรถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปรุง การจัดสำรับ ความสะอาด เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

- สรุปประเมินผลและรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ตามห้วงเวลาที่กำหนด

กิจกรรมย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างน้อย ๑๐ ผลิตภัณฑ์ต่อหมู่บ้าน

เป้าหมาย ผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชน ๒๐ หมู่บ้านๆละ ๑๐ ผลิตภัณฑ์ จำนวน ๒๐๐ ผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณภาพ เพิ่มมูลค่า สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร/เอกชน ที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดำเนินการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ และการวางแผนการตลาดให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ สามารถนำไปจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวได้ หมู่บ้านละ ๑๐ ผลิตภัณฑ์

สรุปประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบตามห้วงเวลาที่กำหนด

๔.๔ กิจกรรมที่ ๔ เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในท้องถิ่นหมู่บ้าน/ชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ ๔.๑ ออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย

เพื่อออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อจัดแผนรองรับนักท่องเที่ยว และแผนพัฒนาความเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP และผู้นำกลุ่มองค์กร ๒๐ หมู่บ้านๆ ละ ๕ คน จำนวน ๑๐๐ คน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ดังนี้

๑) สร้างการมีส่วนร่วมและเรียนรู้การดำเนินงาน ดำเนินการ ๒ วัน มีเนื้อหาประกอบด้วย

- วิเคราะห์ศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- จัดทำแผนการรองรับนักท่องเที่ยว และแผนพัฒนาการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว
- เนื้อหาอื่นๆตามความเหมาะสม

๒) สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมย่อยที่ ๔.๒ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร/เอกชน ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยว จัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว และจัดทำคู่มือแนะนำเที่ยวเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๔.๕กิจกรรมที่ ๕ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว

กิจกรรมย่อยที่ ๕.๑ ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านท่องเที่ยวOTOP นวัตวิถี Online/Offline/Platform เพื่อให้หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ ไม่น้อยกว่า ๒ ช่องทาง โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร/เอกชน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบและส่งเสริมการตลาด โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ในรูปของสื่อวัสดุที่คนในหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สามารถนำไปใช้เพื่อการส่งเสริมการตลาดและทำการตลาดด้วยตนเอง โดยนำเสนอกิจกรรมของหมู่บ้าน แหล่งท่องเที่ยว ให้มีความโดดเด่นน่าสนใจ และทำให้เกิดการกระตุ้นนักท่องเที่ยวให้เข้าไปในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้ดำเนินการใน ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑) วัสดุส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว ได้แก่ ไรลัฟ แผ่นไวนิล ดีวีดี ภาษาไทย – ต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๒ ภาษา ชุดโมบายเคลื่อนที่ในการส่งเสริมการตลาดต่างๆ ฯลฯ

๒) การโฆษณาภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในแต่ละเส้นทาง ในระดับอำเภอ จังหวัด และต่างจังหวัด ตามเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง โดยทำในรูปแบบแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ในทุกหัวมุมเมืองสำคัญ และการทำโฆษณาภาพเคลื่อนที่ตามสนามบิน สถานที่สำคัญ และพื้นที่อื่นๆที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) การจัดทำ Platform เพื่อจัดเก็บข้อมูลหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๔) การจัดทำสารคดีสั้นเพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์

กิจกรรมย่อยที่ ๕.๒ เปิดตัวหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

เพื่อประกาศเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี แก่สาธารณะ ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าหมู่บ้าน เกิดการสร้างรายได้ให้กับชุมชน ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร/เอกชน ที่มีความเชี่ยวชาญดำเนินการจัดกิจกรรมเปิดตัวหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดประชุมออกแบบการจัดกิจกรรมเปิดตัวหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๒) จัดกิจกรรมการเปิดตัวหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อแสดงและนำเสนอ ดังนี้

- การแสดงวิถีชีวิต อัตลักษณ์ของหมู่บ้าน
- การแสดงศิลปวัฒนธรรมของหมู่บ้าน
- จัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชน
- จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

- จัดนิทรรศการหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๓) สรุปประเมินผลและรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบตามห้วงเวลาที่กำหนด

กิจกรรมย่อยที่ ๕.๓ สื่อมวลชนเยี่ยมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดมุกดาหาร ๔ เส้นทาง (เส้นทางท่องเที่ยวริมแม่น้ำโขง เส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมชนเผ่า เส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศธรรมชาติ และเส้นทางท่องเที่ยวธรรมชาติ) เพื่อให้สื่อมวลชน เป็นแกนนำในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวของชุมชน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร/เอกชน ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กิจกรรมย่อยที่ ๕.๔ จัดกิจกรรมแสดง/จำหน่ายสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดการขยายผลการใช้สินค้าชุมชนและการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร/เอกชน ที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมแสดง/จำหน่ายสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เช่น ด้านการแสดงผล การละเล่น การสาธิตทางวัฒนธรรม การจัดทำบูธการประชาสัมพันธ์ และอื่นๆ

๕. ระยะเวลาการดำเนินการ

ดำเนินการไตรมาสที่ ๓ - ๔ (เมษายน- กันยายน ๒๕๖๑)

๖. งบประมาณ

งบประมาณกรมการพัฒนาชุมชน จากงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๔๕,๗๕๖,๐๐๐ บาท (สี่สิบล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นหกพันบาทถ้วน) โดยแยกค่าใช้จ่ายตามรายละเอียดแนบ

๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว งบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๔,๔๐๖,๐๐๐ บาท (สี่ล้านสี่แสนหกพันบาทถ้วน) ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑.๑ ฝึกอบรมแกนนำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจงบประมาณ ๑๔๔,๘๘๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นสี่พันแปดร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๑.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมในชุมชน/หมู่บ้านท่องเที่ยวและวิเคราะห์เชื่อมโยงอัตลักษณ์หมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน งบประมาณ ๓,๒๖๑,๑๒๐ บาท (สามล้านสองแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันหนึ่งร้อยยี่สิบบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๑.๓ พัฒนาปราชญ์ชุมชนและเยาวชน OTOP สู่การเป็นนักร้องเรื่องชุมชนงบประมาณ ๖๖๔,๐๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๑.๔ ติดตามสนับสนุนและประเมินผลการดำเนินงานหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีงบประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)

๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกงบประมาณ ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบสี่ล้านบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๒.๑ ปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมชุมชนหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี งบประมาณ ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบสี่ล้านบาทถ้วน)

๖.๓ กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวงบประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดล้านบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๓.๑ ฝึกอบรมและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานอาหารพื้นถิ่น งบประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๓.๒ พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างน้อย ๑๐ ผลิตภัณฑ์ ต่อหมู่บ้าน งบประมาณ ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หกล้านบาทถ้วน)

๖.๔ กิจกรรมที่ ๔ เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในท้องถิ่นหมู่บ้าน/ชุมชน งบประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๔.๑ ออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย งบประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๔.๒ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

๖.๕กิจกรรมที่ ๕ ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว งบประมาณ ๑๙,๖๕๐,๐๐๐ บาท (สิบเก้าล้านหกแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๕.๑ ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี Online/Offline/Platform งบประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดล้านบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๕.๒ เปิดตัวหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี งบประมาณ ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หกล้านบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๕.๓ สื่อมวลชนเยี่ยมชมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดมุกดาหาร ๔ เส้นทาง งบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนบาทถ้วน)

กิจกรรมที่ ๕.๔ จัดกิจกรรมแสดง/จำหน่ายสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี งบประมาณ ๕,๔๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านสี่แสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๗. ตัวชี้วัดโครงการ

๗.๑ ชุมชน/หมู่บ้าน ได้รับการพัฒนาด้านการจัดการท่องเที่ยวจำนวน ๒๐ ชุมชน/หมู่บ้าน

๗.๒ รายได้จากการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

๘. ผลคาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ผลผลิต (Output)

๘.๑.๑ มีกลไกขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว

๘.๑.๒ มีแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว

๘.๑.๓ มีการเชื่อมโยงชุมชนท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น/อัตลักษณ์

๘.๑.๔ มีการพัฒนารูปแบบ ผลิตภัณฑ์ และบริการการท่องเที่ยวในชุมชนท่องเที่ยว

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

๘.๒.๑ มีการเชื่อมโยงชุมชนท่องเที่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยวกระแสหลัก และเมืองรอง

๘.๒.๒ มีรายได้ ที่กระจายไปในผู้ประกอบการ และกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เพิ่มขึ้น
